De Coster Octroy (16 juni 1657)

Is gehoort het rapport vande Heeren Glas ende andere hare Ho(og): Mo(gende): Gedeputeerden achtereenvolgens derselver resolutie vande veerthienden deses, geinspecteert hebbende seeckere nieuwe inventie van horologie gepractiseert bij Christiaan Huygens, ende in handen gestelt van Salomon Coster, die daer van versoeckt Octrooij, om ’t selve horologie hier te lande alleen te mogen vercoopen; Daerop gedelibereert sijnde, Is goetgevonden ende verstaen, den suppliant mits desen te consenteren ende octroijeren, omme voor den tijt van eenentwintich achtereenvolgende Jaren, het voorschreven Horologie hier te Lande te mogen vercoopen, daer van hem brieven in gewoonlicke forme sullen werden gedepescheert.

Octroij verleent aen Salomon Coster omme voor den tijt van 21. jaren alleene hier te lande te mogen maecken ende practiseren seeckere nieuwe Inventie van Horologe.

De Staten Generael der Vereenichde Nederlanden, allen den geenen die deses zullen zien often hooren lesen, salut, doen te weten, dat ontfangen hebben d’ ootmoedige supplicatie aen ons gepresenteert uyt den naem ende van wegen Salomon Coster, inhoudende, hoe dat hem suppliant door de Heer Christaen Huygens, in handen gestelt was, om daer van tot zijnen voordeel te disponeren, seeckere nieuwe inventie van horologe, gaende door een beweginge seer verscheijden van de geene, die tot noch toe in diergelicke wercken is gebruijckt geweest, ende deselve in de precise affmetingen van den tijt verre overtreffende, aengesien datse noch door veranderingen van weder, noch door fouten selffs van het raderwerck, eenige merckelijcke alteratie subject is, soo dat niet alleen de publicque uerwercken door het appliceren van deselve, ongelijck meerder seeckerheijt souden mogen vercrijgen, maer oock in de astronomie, en elders, groot voordeel daer uijt te verwachten stonde, ende dewijle hij Suppliant soo dienstigen en nutten vont ten gemeenen beste geen wilde aen den dach brengen, mits hij mocht verseeckert zijn, dat niemant, sonder zijne, ofte den autheurs kennis ende toelatinge, deselve horologie zoude vermogen nae te maecken, ende te debiteren, soo was derhalven zijn ootmoedich versoeck, dat het ons gelieven mochte, hem ten eijnde te vergunnen Octrooij voor den tijt van twintich jaren, waer bij aen allen ende eenen ijgelijcken, onder onse gehoorsaemheyt staende, geinterdiceert werde, geduerende den voorschre(ve)n tijt soodanigen soorte van horologie (: te weten dewelcke door diergelicke beweginge gedreven werde als gemelte inventie medebrenght:) nochte int clyen, nochte int groot, niet uytgesondert, te maecken, ofte doen maecken, ofte oock eenige wercken alreeds gemaeckt zijnde volgens deseleven inventie, te veranderen, ten zij met voorweten, ende speciale consent van hem Suppliant, ofte den autheur selffs, hier voren gemelt, als mede dat niemant dese soorte van horologien, het zij binnen, ofte buijten dese landen gemaeckt, hier te lande zoude moghen vercoopen, ofte veranderen, ende dit alles op soodanige pene, als wij souden goetvinden daer toe te statueren, Welcken aengemerckt, Soo ist, dat wij ons ter beede van den voornoemden Suppliant genegen vindende, denselven geconsenteert, geaccordeert, ende geoctroijeert hebben, consenteren, accorderen, ende octroijeren mits dezen, dat hij alleen ende met seclusie van allen anderen, voor den tijt van eenentwintich naestcomende achtereenvolgende jaren, in deze Vereenichde Nederlanden, geassocieerde lantschappen, steden, ende leden van dien, de voorschreven nieuwe inventie van horologe sal mogen stellen, doen maecken, practiseren, ende in ’t werck stellen, oock venten ende vercoopen, verbiedende oversulcx allen ende eenen ijgelicken ingesetenen van de voorschre. Vereenichde Nederlanden geassocieerde lantschappen, steden, ende leden van dien, binnen den voorschreven tijt van eenentwintich naestcomende jaren, in t’groot, ofte in ’t cleijn, naer te maecken, doen naermacken, practiseeren, ofte elders nagemaect hier te lande te brengen, om

vercoft te worden, opte verbeurte van alle de naergemaeckte wercken, ende daeren boven een somme van driehondert carolus guldens, ’t appliceren een derdendeel daer van ten behoeve avn den officier die de calange doen zal, het tweede derdendeel ten behoeve vanden armen, ende het resterende derdendeel ten behoeve van den voornoemden Suppliant, mits dat het zij eene nieuwe inventie, noijt voor desen hier te landen geinventeert, gebruyckt, ofte gepractiseert, ende deselven inventie gebracht ende gestelt werde in volcomen perfectie binnen een jaer naer deser vallende, op pene van het verlies van desen onsen Octrooije, ontbieden ende beveelen daeromme allen officieren iusticieren, magistraten, ende inwoonders vande voorschreve landen mitsgaders allen anderen die dit aengaen mach, dat zij den meergenoemden Suppliant doen ende laten genieten ende gebruycken, ’t volcomen effect van desen onsen Octroije, consent ende privilegie, sesserende alle belet ende wederseggen ter contrarie, behoudelijck nochtans dat hij Suppliant gehouden blijft op desen onsen octroije te versoecken, oock te obtineren attache van sodanighe provincie, off provincien, alwaer hij zijne voorschreven nieuwe Inventie zal willen practiseren ende in ’t werck stellen, Gegeven inden Hage, onder onsen cachette, paraphure, ende signature van onsen griffier, op dem sestienden junij sestienhondert sevenenvijftich.